

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗЗСО

Добрюк Олександр Олександрович

здобувач другого рівня вищої освіти, спеціальність:

«Середня освіта (фізична культура)»

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Україна

Науковий керівник: Киселиця Оксана Миколаївна

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичної культури та основ здоров'я

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Україна

Основною метою ЗВО галузі «Освіта/Педагогіка» та одним із стратегічних завдань освіти України є підвищення ефективності навчання майбутніх фахівців, які мають володіти високим рівнем кваліфікації й займати активну позицію у професійній діяльності.

Мета даного дослідження полягає у визначенні особливостей підготовки майбутніх педагогів з фізичної культури до професійної діяльності в ЗЗСО.

Аналіз досліджень вітчизняних науковців Т. Алексеєнко В. Аніщенко, О. Балл, Е. Вільчковського, Р. Карпюка, В. Кременя, Б. Шияна, В. Ялович [1; 2; 3, 4] та практики фізичного виховання у закладах загальної середньої освіти свідчать, що ряд фахівців із фізичної культури в нашій країні недостатньо підготовлена до реалізації та втілення професійно-педагогічних функцій, а також недостатньо володіє потрібним рівнем професійно значимих якостей.

На основі узагальнених досліджень науковців констатуємо, що для досягнення завдання з підвищення ефективності навчання та підготовки майбутніх учителів з фізичної культури з високим рівнем кваліфікації, слід впроваджувати ряд заходів і стратегій, зокрема:

- перегляд і оновлення навчальних програм для здобувачів освіти, враховуючи сучасні тенденції в освіті та педагогіці;
- запровадження сучасних методів і технологій у навчальний процес, таких як використання ІКТ, онлайн-ресурсів, відкритих онлайн-курсів тощо;
- розвиток системи дистанційного та онлайн-навчання для зручності та доступності для педагогічних працівників;
- забезпечення можливостей для постійної професійної підготовки через майстер-класи, тренінги, семінари та конференції;
- взаємодія з роботодавцями та практикуючими вчителями для визначення найважливіших умінь та навичок, які потрібні в педагогічній практиці;
- впровадження системи оцінювання ефективності навчання й підвищення кваліфікації для постійного вдосконалення освітнього процесу тощо.

Послідовний алгоритм дій має бути спрямований на створення сприятливого середовища для підготовки висококваліфікованих педагогів, які зможуть ефективно впроваджувати інновації та вести активну професійну діяльність.

Окрім того, важливу роль у підготовці педагогів з фізичної культури відіграють психолого-педагогічні дисципліни. Вони допомагають майбутнім вчителям розуміти психологічні та педагогічні аспекти взаємодії з учнями, визначати і враховувати

індивідуальні особливості кожного школяра та створювати оптимальне навчальне середовище. Виокремлюємо деякі аспекти, які можуть бути включені до психолого-педагогічних програм для педагогів з фізичної культури:

- розуміння етапів фізичного, соціального та емоційного розвитку учнів для адаптації навчального процесу до їхніх потреб;
- вивчення основ педагогічної теорії та практики, адаптованої до специфіки викладання фізичної культури;
- аналіз впливу соціальних факторів на навчальний процес та розвиток учнів;
- вивчення методів організації навчального процесу, взаємодії з учнями та вихованцями, вирішення конфліктів;
- ознайомлення з інноваційними методами викладання та навчання, використання сучасних технологій у фізичній культурі;
- розвиток навичок роботи з учнями різних рівнів здібностей та індивідуальних особливостей;
- поглиблення в питання організації та планування уроків, вибору методів та форм роботи з учнями;
- розвиток вмінь стимулювати інтерес учнів до занять фізичною культурою та спортом.

Включення цих аспектів у педагогічну підготовку дозволяє майбутнім педагогам з фізичної культури не лише передавати знання, але і враховувати індивідуальні потреби та характеристики кожного учня, створюючи стимулююче та ефективне середовище для навчання і розвитку.

Сучасні вимоги до підготовки вчителів із фізичної культури, які базуються на особистісно зорієнтованому, аксіологічному та культурологічному підходах, визначають необхідність перегляду і вдосконалення системи вищої фізкультурно-педагогічної освіти. Це обумовлено рядом факторів:

- акцент на розвиток особистості майбутнього вчителя, його творчого потенціалу та самостійності; педагогічна підготовка повинна стимулювати формування професійного мислення, рефлексивної діяльності та вмінь адаптуватися до змін в освітньому середовищі;
- наголос на ціннісних орієнтаціях та ціннісних аспектах професійної діяльності вчителя; формування у майбутніх педагогів ціннісних установок, вміння розпізнавати та впроваджувати цінності в навчальний процес;
- урахування культурологічних аспектів у педагогічній діяльності; розуміння вчителем впливу культурних особливостей, традицій та цінностей на процес виховання і навчання;
- сприяння розвитку творчої ініціативи та самостійності у майбутніх вчителів; використання методів, які стимулюють креативне мислення та інноваційну діяльність;
- акцент на формуванні вчителя професійного мислення, здатного до аналізу та самокритичної оцінки своєї діяльності. Використання рефлексії як інструмента для постійного вдосконалення;
- заохочення до самостійного впровадження інновацій у навчальний процес, враховуючи сучасні технології та педагогічні підходи.

Урахування цих аспектів у підготовці вчителів з фізичної культури сприяє формуванню педагогічної майстерності, яка відповідає вимогам сучасного освітнього середовища та сприяє розвитку творчих та конкурентоспроможних фахівців. Адже, «...педагогічна майстерність є індивідуальним внеском у педагогічну культуру суспільства, і лише повне усвідомлення механізмів власної діяльності уможливорює

передачу майстерності іншим» [1, с. 282].

Дослідники проблеми стверджують, що розвиток педагогічної майстерності може відбуватись спонтанно, а може формуватися цілеспрямовано у процесі вивчення майбутніми вчителями фізичної культури психолого-педагогічних дисциплін [2]. Вони мають потужні можливості в особистісному і професійному розвитку студентів і їх доцільно розглядати як засіб професійної підготовки майбутнього вчителя, введення людини у світ професії.

Список використаних джерел:

1. Біла книга національної освіти України / Т. Ф. Алексєєнко, В. М. Аніщенко, Г. О. Балл [та ін.]; за заг. ред. акад. В. Г. Кременя; НАПН України. Київ : Інформ. системи, 2010. 342 с.
2. Вільчковський Е. С. Професійна спрямованість підготовки фахівців з фізичного виховання. Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні (1992-2002 рр.) : зб. наук. пр. Харків : ОВС, 2002. Ч. I. С. 301-310.
3. Карпюк Р. П. Підготовка вчителя фізичної культури до розв'язання професійних ситуацій: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Карпюк Роман Петрович. Чернігів, 2004. 188 с.
4. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 2. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан. 2006. 248 с.